

صورت مجلس و اعتبارنامه مهر و امضاء نموده و انتخابات را خاتمه داده. شنبه چهارم بدوسیه انتخابات آنجا رسیدگی نمود در صورت مجلس و بدوسیه مذاکرات اعتراضی نسبت به دوسندوق از بلوکات جزو اظهار شده ولی اعضای انجمن و مفتشین انتخابات بعد از رسیدگی بالاخره تصدیق صحت انتخابات زنجان را نموده صورت مجلس و اعتبارنامه را مهر و امضاء نموده شنبه چهارم اعتراضی که بآن دوسندوق وارد شده بود تحت مطالعه و رسیدگی آورد معلوم شد که اگر آراء آن دو صندوق را هم فرضاً از کلیه آراء موضوع وختی کنند باز آقای نجات حائز اکثریت خواهند بود لهذا شنبه چهارم نماینده گئی آقای نجات را تصدیق و تصویب مینمایند.

رئیس - اشخاصی که وکالت آقای نجات را تصویب میکنند قیام فرمایند.
(اكثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. چون نسبت به کلای حاضر در مرکز دیگر رأی برتی موجود نیست که قرائت شود جلسه را باید ختم کرد جلسه آتی روز دوشنبه دو ساعت به فروب مانده از شعباتی که دوسیه و اعتبارنامه ها به آنجا رجوع شده و هنوز رأی ندادند تمامی شود که بعد از ختم این جلسه شعبات را تشکیل داده و همچنین روز شنبه صبح تشریف بیاورند بقیه رأی برت هارا بدهند که برای عصر روز شنبه جلسه آتی حاضر بشود و رأی برت های شش نفر از آقایانی که مخالف داشت آنها هم روز شنبه مجدداً قرائت می شود و رأی گرفته میشود

مجلس مقارن فروب ختم شد
رئیس موقتی مجلس شورای ملی
موقن الملک

جلسه (۴)
(صورت مشروح مجلس عصر یوم شنبه ۲۵ خوت ۱۳۰۲ مطابق نهم شعبان ۱۳۴۲)
(مجلس تقریباً دو ساعت قبل از فروب ریاست آقای مؤتمن الملک تشکیل گردید)
(صورت جلسه عصر پنجشنبه ۲۳ خوت ۱۳۰۲ را آقای سر کشیک زاده قرائت نمودند)
رئیس - صورت مجلس ایرادی ندارد؟ (بعضی گفتند خیر)
رئیس دستور امروز رسیدگی به رأی برتهای جدید شعبات و رأی برتهای است که روز شنبه قرائت شد و مخالف داشت یک فقره را بوزن از شعبه ششم راجع به نماینده گئی آقای آشتیانی است آقای داود تشریف بیاورند قرائت نمایند
آقای داود رأی برت شعبه ۶ را راجع بنمایند گئی آقای آشتیانی را بشرح ذیل قرائت نمودند شعبه ۶ بدوسیه انتخابات تهران رسیدگی کرده و خلاصه آنرا راجع بانتهای آقای آقا میرزا هاشم آشتیانی بر مرض می رساند انتخابات تهران در بیست و پنجم شعبان ۱۳۴۱ شروع و در ۸ ربیع الاول ۱۳۴۲ ختم شده مجموع آراء ماخوذه

۱۹۲۷ و از این عدد آقای آشتیانی ۲۹۵۳ رأی حائز اکثریت شده اند انجمن نظار اعتراضات معترضین را وارد ندیده صحت جریان انتخابات را تصدیق کرده و نماینده گئی آقای آقا میرزا هاشم آشتیانی را اعلام داشته

شعبه نیز پس از دقت در دوسیه نظر انجمن نظار را تصویب نموده و بنمایند گئی آقای آشتیانی رأی میدهد.
رئیس - آقای تدین تدین - بنده مخالفم
رئیس - موکول میشود بفرما آقای داود رأی برت دیگری است راجع به آقای آقا شیخ فرج الله که باید قرائت بفرمائید (آقای داود برای قرائت رأی برت حاضر شده و بشرح آتی قرائت نمودند)
شعبه ۶ بدوسیه انتخابات حکمران رسیدگی کرده و خلاصه آنرا بنمایند گئی آقای آقا شیخ فرج الله به عرض میرساند انتخابات حکمران در دهم شوال ۴۱ شروع و در ۱۴ صفر ۴۲ ختم شده مجموع آراء ماخوذه ۱۰۲۵۳ و از این عدد آقای آقا شیخ فرج الله با ۹۱۵۴ رأی حائز اکثریت شده اند انجمن نظار بشکایات رسیدگی کرده و چون شکایات را وارد ندیده بصحت جریان انتخابات حکمران و نماینده گئی آقای آقا شیخ فرج الله رأی داده شعبه نیز پس از دقت در دوسیه نظر انجمن را تصویب کرده و بنمایند گئی آقای آقا شیخ فرج الله رأی میدهد
رئیس - باید رأی بگیریم آقایانی که وکالت آقای آقا شیخ فرج الله را از حکمران تصویب میکنند قیام فرمایند
(جمع کثیری قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد. آقای وکیل الملک (احضار برای قرائت رأی برت) (آقای وکیل الملک رأی برت شعبه چهارم را راجع به نماینده گئی آقای مستوفی الممالک بشرح آتی قرائت نمودند)
شعبه چهارم بدوسیه انتخابات تهران رسیدگی نمود بعد از آنکه انجمن نظار موافق مقررات قانون تشکیل شده از غره رمضان ۱۳۴۱ اعلان انتخابات را منتشر و از یازدهم رمضان الی هجدهم رمضان بتوزیع تعرفه مشغول در این اثنا که با ایام احیاء مصادف شده تعطیل کرده مجدداً از بیست و چهارم رمضان الی سی ام رمضان تعرفه توزیع نموده از سوم شوال الی هفتم شوال باخذ آراء پرداخته کلیه اوراق تعرفه که توزیع شده ۱۹۲۷ ورقه بوده جمع اوراق آرائی که بصندوق برگشته ۱۹۴۲۲ ورقه بوده در نتیجه استخراج و قرائت آراء آقای مستوفی الممالک با اکثریت ۵۹۶۷ رأی به نماینده گئی مجلس شورای ملی منتخب شده بعد نظار بعد از طی مراحل قانونی خاتمه بانتهای داده صورت مجلس و اعتبارنامه را مهر و امضاء نموده شعبه چهارم بعد

از آن که بدقت رسیدگی و مطالعه در دوسیه نمود بر حسب قانون انتخابات جریان یافته بود باتفاق آراء صحت نمایندگی آقای مستوفی الممالک را تصدیق و تصویب می نماید.
رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)
آقا سید یعقوب - این چون صحت مخالفت نیست لذا عرض میکنم آقای داود انتخابات تهران را که قرائت کرده اند از بیستم شعبان بود اینجا از غره رمضان نوشته شده است در صورتیکه هر دو این رأی برت ها متعلق بانتهای تهران است و اعلان در يك وقت داده شد چرا این اختلاف در دو رأی برت تولید شده است.
وکیل الملک - شاید اشتباه در انتشار اعلان شده در هر حال بنده از غره رمضان تا دهم رمضان نوشته ام آقای داود هم اگر نوشته اند ده روز میشود در هر صورت یاد ر مال من اشتباه در انتشار اعلان شده یا ایشان اشتباه کرده اند و این اشکالی نیست.
رئیس - آقای آصف الممالک (اجازه)
آصف الممالک - در هر حال دادن تعرفه در رمضان بوده است آقای داود هم در رأی برت درست تصریح کردند در اعلانهم اگر اشتباهی شده است اشکالی ندارد.
رئیس - رأی میگیریم بنمایند گئی آقای مستوفی الممالک از تهران آقایانیکه تصویب میکنند قیام نمایند.
(آقایان نمایندگان قریب به اتفاق قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد. آقای ملک الشعراء.

(احضار برای قرائت رأی برت)
آقای ملک الشعراء رأی برت شعبه اول را راجع با اعتبارنامه آقای قوام الدوله به مضمون ذیل قرائت نمودند.
انتخابات شهر محمره و توابع در ماه ربیع الاول شروع و اعلان منتشر به تاریخ دهم ربیع الاخر ۴۲ بتوزیع تعرفه شروع ۹ توزیع تعرفه تمام از کلیه ۳۲۶۲ ورقه تعرفه ۲۹۵۹ رأی برگشته و از این عدد آراء ماخوذه آقای قوام الدوله با اکثریت ۶۱۵ رأی بوکالت انتخابات و بعد از طی مدارج قانونی انجمن نظار صورت مجلس و اعتبارنامه را تهیه نموده و ارسال داشته است.
شعبه اول بدوسیه انتخابات محمره رسیدگی نموده شکایاتی که در محل رسیده و شکایاتی که در مدت یکماه بمجلس آمده مورد دقت واقع گردیده دلایل و مدارکی که انجمن نظار و شعبه اول را در جریان انتخابات دچار تردید نمایند در شکایات مزبوره نبوده
لهذا شعبه با اکثریت صحت جریان

انتخابات و نماینده گئی آقای قوام الدوله از محمره تصدیق و تصویب می نماید.
رئیس - رأی گرفته میشود بوکالت آقای قوام الدوله از محمره. آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند.
(جمع کثیری قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد. آقای مشیر اعظم.
(احضار برای قرائت رأی برت)
آقای مشیر اعظم رأی برت انتخابات سبزوار و توابع را راجع با آقای رئیس التجار بشرح آتی قرائت نمودند.
شعبه سوم در جلسات عدیده بدوسیه انتخابات سبزوار و توابع رسیدگی نموده انتخابات سبزوار بر طبق قانون جریان یافته و آقای آقا رضا رئیس التجار از ۱۵۲۰۴ ورقه آراء ماخوذه ۹۷۰۴ رأی حائز اکثریت شده اند
بشکایاتی که رسیده بود انجمن نظار رسیدگی نموده و شکایات را وارد ندانسته صحت انتخاب مشارالیه تصدیق و اعتبارنامه داده است.
شعبه هم پس از رسیدگی کامل بشکایات واصله چون هیچک را مؤثر ندانسته صحت انتخاب آقای رئیس التجار را تصدیق می نماید.
رئیس - رأی گرفته میشود ۰۰۰۰ حاج حسن آقای ملک التجار - بنده مخالفم.
رئیس - مخالف هستید؟
حاج حسن آقا - بلی.
رئیس - پس میماند برای جلسه بعد شرحی آقای ناصر الاسلام بنده نوشته اند که برای اطلاع خاطر آقایان قرائت می شود.
(بشرح ذیل قرائت شد)
مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی - در موضوع مخالفت بنده با آقای سالار اشرف پس از مطالعات مخالفت خود را مسترد میدارم
ناصر الاسلام کیلانی
رئیس - پس رأی میگیریم بوکالت آقای سالار اشرف از کرمانشاهان آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند.
(اغلب قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد. وکالت آقای معتمد السلطنه مطرح است. آقای مدرس در جلسه قبل مخالفت کردند اگر بیاناتی دارند بفرمایند.
مدرس - اولاً مخالفت بنده با بعضی از آقایان هیچ دلالت ندارد که بنده بهتر از آقایان باشم خیلی احتمال قوی میدهم که آقایان بهتر از بنده باشند و لکن چون این مجلس را بمنزله تمام ایران می دانم مثل اینستکه سی کرور اهالی ایران در اینجا تشریف دارند قانون هم از برای اشخاصی که در این کرسی ها باید بنشینند

يك صفاتی و در انتخاباتشان يك ترتيبی مقرر فرموده است معلوم است از برای هر کار و شغلی رجال مخصوصی است پس من اگر مخالفت کردم با چند نفر از آقایان عقیده شخصی ام این است که يك جهتی از جهات قانونیه را فاقد عقیده ام این است شاید آنها هم عقیده شان درباره من این رقم باشد چون این چهار نفر که من مخالفت کردم در حقیقت يك ماده اجتماعی دارند. لهذا بواسطه اینکه عمر مجلس را زیاد حذف نکنم بیکدفعه مخالفت خودم و بیان خودم قناعت میکنم .

جهات با راجع با افعال و اوصاف و اخلاق است که از این جهت بنده صحبتی ندارم و صحبتی نمیدارم زیرا زیاد بر معلوماتی که آقایان دیگران در این باب دارند بنده ندارم فقط از حیث و جهت کیفیت انتخاب آقایان است و آن اینست که آقایانی که چه در این دوره و دوره سابق در خدمتشان بودم چه در شعبه و چه در مجلس دیده اند که من در امور جزئی و کیفیت انتخابات هیچوقت هیچ اشکالی نمی کردم که مثلاً روزی نه شده یا امروزش باید فردا و فردایش پس فردا بشود این مسائل را نباید زیاد درش مذاکره کرد و نباید مورد توجه قرار داد لیکن اگر مطلبی باشد نسبت با اصول قانون حکومت که نسبت با و یک ضروری داشته باشد چه در شعبه و چه در مجلس همیشه مخالفم و مخالفت منم علت تمامه از برای قبول کردن آقایان نیست چه قبول شود بوظیفه خودم رفتار کرده ام و چه قبول نشود مطابق سیاست من عمل شده است بواسطه اینکه مجلس از اول باید معرفی خود را بکند و عقیده من اینست که این انتخابات از روی فشار شده و از روی اختیار نشده است .

شیخ المراقین زاده - مدارک کتان چیست ؟
مدرس و انتخاباتیکه از روی فشار شود آن شخص که روی این کرسی بنشیند غصب است اما مدرک هر کس شبهه دارد تنها تشریف به برد شعبه و این دوسه ها را ببیند .

(همه بین نمایندگان)
(صدای زنگ)

تدین خلافت کذبست .
مدرس کار بخارج هم ندارم دوسه ها ببینید مثلاً در دوسه آقای نوری زاده بگوید حکومت گفته است من باید اجازه از رئیس تیب شمال بگیرم این انتخاب انتخاب ملی نیست یا مثلاً در قمسه ماسی ۳۰ نفر را تبعید کردند و انتخاب کردند و هر چه اینجاشکایت کردند کسی بدادشان نرسید این انتخاب انتخاب ملی نیست این عقیده شخص من است .

(همه بین نمایندگان)
(اینطور نیست)

مدرس - من عقیده خودم را باید اظهار کنم اگر آقایان قبول دارند خوب و اگر قبول ندارند رأی بدهند نزاع نیست اظهار عقیده است و مجلس باید عقیده اش نسبت بتمام مطالب چه انتخابات وجه غیر انتخابات آزاد باشد آقای معتمد السلطنه در دوره سابق (از بختشان است) همیشه حسب الفرموده آقای رئیس الوزراء باید انتخاب شوند در دوره سابق هم همین طور شد و بنده بایشان رأی ندادم ایندفعه هم اینطور شد .

تدین اینطور نیست مدرک میخواهد .
مدرس - اینطور است .
تدین - مدرک بدهید .

(صدای زنگ)
(همه بین نمایندگان)

مدرس من اظهار عقیده ام را عرض میکنم شما هم رأی بدهید . من معرفی میکنم شما هم رأی بدهید بنده اظهار عقیده ام را میکنم ولو مخالف با تمام روی زمین باشد .

(همه بین نمایندگان)
(صدای زنگ)

مدرس عرض کردم من عقیده ام را اظهار میکنم ولو مخالف با تمام روی زمین باشد .

(از طرف بعضی از نمایندگان دلیل لازم است)

مدرس - دلیلش واضح و روشن است بروید دوسه را ببینید سرخس را ببینید سرخس چی حسن معتمد السلطنه چی خوب اظهار عقیده است شما هم اگر عقیده دارید رأی بدهید من عقیده ام اینست که این انتخابات از روی فشار شده و بغیر از اراده ملت شده و باطل است .

رئیس - آقای بنان السلطان (اجازه)

بنان السلطان - بنده وا گذار کردم با آقای تدین .

رئیس - وا گذار کردید ؟
بنان السلطان - بلی وا گذار کردم .
رئیس - آقای تدین . (اجازه)

تدین - بنده در عین اینکه ابدأ مایل نبودم این گونه مذاکرات در این مجلس پنجم طرح شود ولی متأسفانه طرح شد . همانطوریکه آقای مدرس اظهار عقیده کردند بنده هم حق دارم اظهار عقیده کنم . بنده خیلی امید دارم و معتمد السلطنه هم همین طور است که این مجلس یعنی مجلس پنجم کاملاً در بدو امر از افکار خودش و از آن وحدت روحی که ما بین همه آن موجود است يك نمایانته بدهد و خیلی میل دارم که در يك قسمت این مجلس پنجم به چوچه شهادت به مجلس چهارم نداشته باشد نمی خواهم تنقید از مجلس چهارم بکنم برای اینکه خودم هم افتخار عضویت آنرا داشته ام

ولی آن روح اختلاف و دوئیت و آن روحی که لاینقطع عدّه نمایندگان را مثل يك دریا دارای جذر و رومد میگرداند و آن روحی که لاینقطع و اغلب اوقات مجلس را صرف يك قضایای خصوصی میگرد و باین جهت باز میماند از اینکه يك قدمهای بزرگ نسبت بسعادت و مصالح مملکت بردارد و امیدوار هستم که آن روح خبیث در این دوره طلوع نکند چون ما در این دوره امیدوارم موفق شویم يك کارهایی به خیر و صلاح این ملت انجام دهیم و اگر بنا باشد ما وقت خودمان را صرف يك قضایای جزئی و خصوصی که در درجه دوم است نسبت بقضایای مهمه بکنیم خیلی تأسف آور است البته نباید يك قضایائی که در سابق خوب جلوه نکرده است در نظر عامه در این دوره تکرار شود . عقیده ایشان این است که انتخابات اشخاص مزبور در تحت فشار بوده است ولی خیلی خوب بود که مدارکش را ولو بطور فهرست هم باشد ارائه داده و قرائت میگردند بعد هم که مورد امثال زدند و جهت مخالفت من نسبت به بقیه هم بر روی این اصل است - بنده عرض می کنم اینطور نبوده در دوره چهارم هم نسبت به معتمد السلطنه يك مخالفت هائی شده بنده که در اقلیت بودم ایشان آن دوره در اکثریت بودند و بالاخره بر حسب تحقیقاتی که شد بعد از چند ماه رأی دادند و قبولشان کردند اگر بعد از مجلس چهارم در ظرف این مدت خدای نخواسته يك چیزهائی اتفاق افتاد که ما نمیدانیم آن يك چیزی است و اما اینکه گفتند مثل سابق از نقطه نظر رئیس الوزراء وقت ایشان انتخاب شده اند تکذیب می کنم مگر این که سند کتبی ارائه بدهید . . .

(از طرف بعضی نمایندگان صحیح است)
تدین - یا تلگرافی بامضای رئیس دولت وقت نشان بدهید و الا قویا دروغ است و تکذیب میکنم

(بعضی از نمایندگان صحیح است)
تدین - خیلی جای تأسف است در يك جائی آقای مدرس میفرمایند مثل این است که سی کرور ملت ایران اینجا است و در يك جائیکه میخواهند در پشت تربون قضاوت بکنند و يك صدائی و نندائیرا بتمام ملت ایران بشنوند وقتی که مطالبه مدرک بشود دیگر هیچ . پس این قابل قبول نیست در هیچ محکمه دهوای بی مدرک قابل قبول نیست بنا بر این ممکن است بگوئیم این اظهار شما مبنی بر بعضی مطالب است بعلاوه اگر فشار هم بوده يك بام و دو هوا که نمیشود اینرا هم سر بسته عرض می کنم از بعضی از رفقاتان که خودتان هم رأی دادید و وجه آنها با وجه معتمد السلطنه یکی است پس باید گفت يك بام و دو هوا نمی شود رئیس دولت به چوچه در این قضایا دخالت نداشته مگر سند ابراز شود نمیخواهم وارد در يك قضایای خصوصی بشوم و اجتناب میکنم .

ولی لازمه در اقلیت افتادن این است وقتی در اقلیت می افتد طبعاً يك انتقاداتی

میکند و يك موضوعاتی طرح میکنند ولی متأسفانه ایشان نمیتوانند در اقلیت را بازی کنند زیرا ایشان همیشه جنبه مثبتی را داشته و جنبه منفی را نداشته اند ولی بنده حقیقتاً برای اینکه خاتمه باین قضایا داده شود و وقت مجلس صرف این چیزها نشود و مدتی بعث نکنیم که بطور شد چه طور نشد ایشان اینطور عقیده دارند جمعی دیگر هم هستند البته يك عقیده دیگر دارند که بر وفق معلومات خودشان رأی خواهند داد و بنده در آخر مذاکرات خودم برای اینکه باز دامنه پیدا نکنند و ایشان يك مذاکراتی بکنند و بنده یادگیری باز مجبور بشویم مدافعه بکنیم و مدتی وقت مجلس صرف این قضیه بشود عرض میکنم که بالاخره حکمت را برای مجلس باید وا گذار کرد و مذاکرات را اگر آقایان موافق باشند دیگر کافی است (گفته شد صحیح است)

رئیس - آقای آقا سید یعقوب هم مخالفند ؟

آقا سید یعقوب - بنده موافقم با آقای تدین
مدرس - بنده يك توضیحی دارم
رئیس - بفرمائید

مدرس - توضیح بنده این است که فرمودند فرق گذارند بنده فرقی نگذاختم حتی نسبت بنزدیک ترین اشخاص بخودم هم فرق نگذاختم هر کس را بنده بفهمم که يك دست محلی یا غیر محلی در انتخاباتش بوده و بقوه انتخاب شده است رأی ندادم و نخواهم داد حتی اگر اقرب اشخاص در دوستی با خودم باشد . مسئله دوستی دخلی سیاست ندارد .

رئیس - پس رأی میگیریم بنمایندگی آقای معتمد السلطنه
مدرس - بنده پیشهاد دارم آقای رئیس - تقاضای رأی مخفی شود قرائت می شود

(بعضی از نمایندگان قرائت شد)
ما امضاء کنندگان ذیل تقاضا میکنیم نسبت باعتبار نامه آقای معتمد السلطنه رأی مخفی گرفته شود

مدرس . اسمعیل الحسینی العراقی .
مصطفی البیهانی الموسوی . قوام الدوله .
سید حسن زعیم هاشم آشتیانی . محمد مهدی الطباطبائی . محسن الدین موسوی . علی رضا الغنی ضیاء الملک . شیخ محمد علی . علی شکره نظام . یدالله . ناصر الاسلام . عبدالله یاسائی . ملا فرج الله . حایری زاده . احمد الموسوی البیهانی . غلام حسین میرزا عبد الوهاب . میرزا آقاخان

رئیس - آقای حاجی میرزا عبد الوهاب (اجازه)

حاج میرزا عبد الوهاب - بنده امضایم را پس گرفتم
عماد السلطنه - بنده هم پس گرفتم .
سر کشیک زاده - بنظر بنده آقای آشتیانی حق رأی ندارند چون فعلاً ملحق هستند .

نوری زاده - آقای ضیاءالملک هم پس گرفتند . . .

رئیس - آقا شما حق ندارید اینگونه صحبت‌ها را بکنید

میرزا یدالله خان - آقا بنده هم پس گرفتم .

رئیس - خطاب بمیرزا یدالله خان - اجازه بخواهید و بنوبت خودتان حرف بزنید .

آقای ضیاءالملک

ضیاءالملک - بنده هم رأیم را پس گرفتم .

رئیس - دیگر کسی اجازه میخواهد شکوه نظام - بنده هم پس گرفتم

میرزا آقاخان - بنده هم پس گرفتم

رئیس - آقای غلامحسین میرزا هم يك ساعت قبل نزد بنده آمده و امضايشانرا پس گرفتند حالاهم خودشان حاضرند

غلام حسین میرزا - بلی بنده هم پس گرفتم .

رئیس - آقای ناصر الاسلام (اجازه)

ناصر الاسلام - تقاضای رأی مخفی بموجب یکی از مواد نظامنامه است آقایان تصور نکنند که اگر بنده تقاضای رأی مخفی کرده‌ام در موقع رأی علنی رأی من تغییر خواهد کرد ام از این که رأی مخفی گرفته شود یا علنی من بهر يك از نمایندگان که اعتماد داشته باشم رأی خواهم داد و بهر کدام اعتماد نداشته باشم رأی نمیدهم و امضائهم را هم پس نمیگیرم رأی علنی هم گرفته شود برای من فرق نمیکند و مخالف هستم

رئیس - از امضاء کنندگان سیزده نفر بیشتر باقی نمانده است

آقا شیخ فرج الله - بنده تقاضای رأی مخفی میکنم .

رئیس - باید کتباً تقاضا نمایند بملاوه بازم کافی نیست چهارده نفرند . رأی میگیریم . . .

حائریزاده - بنده هم تقاضای رأی مخفی میکنم والان مینویسم

(آقای حائریزاده پیشنهاد خود را تقدیم نمودند)

رئیس امضاءها بشانزده رسیده باید رأی مخفی بگیریم . رأی میگیریم بنمایندگی آقای ممتد السلطنه آقایانی که تصویب می کنند مهره سفید والا مهره سیاه خواهند داد .

(اخذ آراء بعمل آمده آقایان غلام حسین میرزا سرکشیک زاده و اعتبار الدوله شروع باستخراج نموده نتیجه بشرح ذیل حاصل گردید :

مهره سفید (علامت قبول) ۵۰ مهره سیاه (علامت رد) ۳۷

رئیس - عده حاضر ۹۳ خود بنده چون رأی نمیدهم محسوب نمیشوم و آقای ممتد السلطنه هم نباید رأی بدهند و محسوب نمی

شوند الباقی همانند ۹۱ نفر از نود و یک نفر پنجاه مهره سفید داده اند و ایشان بوکالت قبول شده اند . راجع بشاهزاده فتح الدوله میرزا موقعی که راپرت قرائت شد گویا از طرف آقای مدرس مخالفت شد

(جمعی از نمایندگان - خیر آقای حائری - زاده مخالف بودند)

رئیس - (خطاب به آقای حائری زاده) حالا راپرت مطرح است اگر مطالبی دارید بفرمائید .

حائری زاده - يك مدارك و استنادی هست اگر مهلت است برای جلسه آتیه حاضر می کنم .

رئیس - بسته برای مجلس است . (اظهار شد - صحیح است)

رئیس - آقای دست غیب . (اجازه)

دست غیب - بنده موافقم بعد از اینکه مخالفانرا اظهار فرمودند بنده عرایض خودم را عرض میکنم

رئیس - آقای حائری زاده . (اجازه)

حائری زاده - چون فرصت نبود بنده از وزارت عدلیه مدارك و استناد لازم را بگیرم اگر اجازه میدهید بماند برای فردا والا مخالفتم رایس میگیرم .

رئیس - میدانید بنده نمی توانم اجازه بدهم بسته است برای مجلس .

حائری زاده - اگر اجازه میدهید مهلت داده شود تا تهیه مدارك و استناد نمایم .

رئیس - باختیار بنده نیست جز دستور است و باید مجلس اجازه بدید . آقای حاج عزالمالک (اجازه)

حاج عزالمالک - بنده موافقم .

رئیس - آقای ضیاء الواعظین . (اجازه)

ضیاء الواعظین - بنده موافقم ولی در قانون تصریح میکند که يك جلسه باید بتعویق بیفتد .

رئیس - آقای حائری زاده پیشنهاد می کند از دستور خارج شود . (گفته شد - صحیح است)

آقای دست غیب . (اجازه)

حاج سید محمد باقر دست غیب - بنده مخالفتم .

رئیس - جناب عالی مخالفتید دست غیب - بلی مخالفتم .

رئیس - بفرمائید .

دست غیب - مدارکی را که آقای حائری - زاده میفرمایند اگر مقصودشان این است که اسنادی بمدارك وزارت عدلیه برخلاف انتخابات بیاورند گمان نمیکنم راجع باین چیزها باشد و اگر آن چیزهایی را که میفرمایند ثبت سینه شان است اهمیتی ندارد که از این جلسه

برای بده بمانند و اگر نیست و باید بروند تحصیل مدارك بکنند آنهم اهمیت ندارد که این جلسه باشد یا جلسه بعد زیرا ممکن است جلسه بعد هم بفرمایند که درست مطالعه نکرده ام بماند برای جلسه دیگر و یا فرمودند مدارك هنوز تحصیل نشده است در هر صورت اگر آن مدارك ثبت سینه شان است حالا بیان کنند و وقت مجلس بدهن جهت تلف کردن خوب نیست و بیفایده است رئیس - آقای تدین . (اجازه)

تدین - بنده تصور میکنم تعویق این راپرت بجلسه بعد بمصلحت رفقاً باشد مقصود مخالفت نیست بلکه آقا موفق نشدند که تا جلسه بعد اسناد و مدارك مثبته بدست بیاورند آنوقت البته خودشان مخالفتشان رایس خواهند گرفت پس این مخالفت نیست و راه حلی است بنا بر این بنده موافقم که بماند برای جلسه بعد

(از طرف نمایندگان - صحیح است)

رئیس - مخالفی نیست ؟ (گفتند خیر)

از دستور امروز خارج میشود . راجع باصفهان و آقای دولت آبادی گویا آقای مدرس مخالف بودند .

مدرس - عرایض بنده بر حسب کلی آن بود که عرض کردم دیگر برای هر کدام از این اعتبارنامه ها عرض مخصوصی ندارم

رئیس - رأی میگیریم بنمایندگی آقای حاج میرزا یحیی دولت آبادی از اصفهان آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . راپرت اعتبار - نامه آقای نوری زاده از بارفروش مطرح می شود فرمایشی دارید ؟

مدرس - خیر همان بود که عرض کردم

رئیس - اینجاست تقاضای رأی مخفی بمهره شده است .

(بشرح زیر قرائت شد)

ما امضاء کنندگان ذیل تقاضا می نمایم که نسبت باعتبارنامه نوری زاده رأی مخفی گرفته شود

مدرس - اسماعیل الحسینی عراقی - احمد الموسوی البهبهانی - قوام الدوله - احتشام - اهلکما - سید حسن زهیم - هاشم آشتیانی - ضیاء الملک - محی الدین الموسوی - شیخ - محمد علی - علی رضا الحسینی - یدالله علی - شکوه نظام - شهاب الدین - عبدالوهاب الرضوی - ناصر الاسلام کیلانی - عبدالله یاسائی - میرزا آقا خان .

رئیس - رأی گرفته میشود بوکالت آقای نوری زاده آقایانی که تصویب میکنند مهره سفید والا سیاه خواهند داد (اخذ آراء بعمل آمده و آقایان غلامحسین میرزا و سرکشیک زاده و اعتبار الدوله شروع باستخراج آراء نمودند و نتیجه بشرح ذیل حاصل شد)

رئیس - عده حاضر را هیئت رئیسه به اختلاف تشخیص داده اند بعضی از منشیها هشتاد و هشت نفر و بعضیها هشتاد و هفت نفر در

هر صورت چون مهره های سیاه بنده و هفت عدد وا کثرت است و کالت ایشان رد شده راجع بوکالت آقای بنان السلطان سه نفر از آقایان نظم الملک و شیخ العراقرین زاده و داوود تقاضا کرده اند که از دستور امروز خارج شود (صحیح است) از قراری که حالا اطلاع داده اند یعنی نیم ساعت قبل گفتند يك جمعیتی بیایند بمجلس و يك اظهاراتی دارند بنده هم گفته بودم چون مجلس شورایی مشغول بشوراست بایشان بگویند در خارج مجلس باشند تا موقعی که تنفس شد بیایند و اگر مطالبی دارند اظهار نمایند علی ای حال آنها آمده اند و چون مجلس هم مشغول شور است و نباید این مسئله سابقه شود که در موقعی که مجلس مشغول شوراست در خارج هم جمعیتی بیایند و مشغول نطق بشوند لذا من بآنها اعلام خواهم داد نطق را موقوف کنند اگر مطالبی دارند بهیئت رئیسه بگویند و هیئت رئیسه بهر ض آقایان برسانند بالفعل چون چیزی در دستور موجود نیست جلسه را ختم میکنیم فردا صبح سه ساعت بظلمه مانده اگر اسباب زحمت نباشد تشریف بیاورند که جلسه خصوصی باید بشود و اگر ایوورتی برای عصر حاضر بود بعد عرض خواهم کرد ولی بقدر دو سه ساعت کار گویا حاضر نباشد حال جلسه را ختم می کنیم .

مجلس به کربیع ساعت قبل از غروب ختم شد

رئیس موقت مجلس شورای ملی -

مؤتمن الملک

جلسه (۵)

صورت مشروح مجلس یوم

دوشنبه ۲۷ برج حوت

۱۳۰۲ مطابق ۱۱ شهر

شعبان ۱۳۴۳

مجلس یک ساعت و ۴ دقیقه قبل از ظهر بریاست آقای مؤتمن الملک تشکیل گردید

(صورت جلسه یوم شنبه ۲۵ حوت را آقای سرکشیک زاده قرائت نمودند)

رئیس - نسبت بصورت جلسه ایرادی دارید یا خیر ؟

(گفته شد خیر)

رئیس - دستور امروز بقیه راپرت های شعبات است . بدو نمایندگان آقای فتح الله میرزا از سراب و گرم رود مطرح است آقای حائری زاده در جلسه گذشته مخالفت کردند ولی حالاً شرحی نوشتند که بهر ض آقایان میرسد

(آقای اعتبار الدوله مشروحه آقای حائری مزاده را بشرح ذیل قرائت نمودند)

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی راجع بمخالفت بنده با اعتبارنامه شاهزاده فتح الله میرزا چون مدارك مخالفت در دست رس این چندروزه نبوده لهذا از مخالفت